

APRENTATGE SERVEI A LA SERRA DE TRAMUNTANA

Cooperar junts activament per la preservació d'aquest entorn

APRENTATGE SERVEI A LA SERRA DE TRAMUNTANA

APRENTATGE SERVEI A LA SERRA DE TRAMUNTANA

APRENTATGE SERVEI A LA SERRA DE TRAMUNTANA

2000 alumnes solidaris **190** docents compartint **36** centres educatius i entitats socials

0. Marc del projecte

L'il·lustre Joan Alcover va anomenar la Serra de Tramuntana "esquerpa cadena de puigs gegantins", la seva riquesa ecològica ha proporcionat importants recursos i facilitat el benestar de moltes generacions.

Actualment hi trobem un paisatge cultural, amb uns valors patrimonials i d'identitat excepcionals, que cal **conèixer, viure, cuidar i conservar**.

La Conselleria d'Educació i el Consell de Mallorca, mitjançant el Servei de Formació i el Consorci de Tramuntana, conscients d'aquesta necessitat, convoquen aquest programa **ApS Serra de Tramuntana** des de fa quatre anys per als centres educatius de Mallorca amb l'objectiu de que duguin a terme amb l'alumnat, projectes reals d' *aprenentatge i servei* per **preservar la cultura , la llengua i estimar** aquest espai considerat Patrimoni Mundial de la UNESCO.

Les escoles participen amb coresponsabilitat, aprenem **amb, de, en i per la serra**, receptora del procés d'ensenyament-aprenentatge amb serveis per millorar-la.

1. Sinopsi i enllaç del vídeo

El programa d'ApS serra Tramuntana pretén **crear complicitats, establir vincles, impulsar iniciatives creatives**, per conèixer millor i cuidar aquest territori privilegiat.

Treballant a partir del context, de la reflexió, del consens sobre les vertaderes **necessitats** d'aquest entorn, i desenvolupar **accions** concretes per a la resolució dels problemes més actuals i rellevants socialment.

Amb aprenentatges que utilitzin els models científics, tècnics, humanístics i didàctics més innovadors per avançar i prendre decisions responsables d'actuació que millorin el futur de tots i totes.

L'experimentació, la investigació, treballar a partir de situacions reals i preguntes connectades amb la vida dels nins i nines són aspectes clau de tots els projectes.

La serra de Tramuntana esdevé un espai per aprendre, **vinculat a les experiències de vida de les persones**. [Vídeo](#)

Aquest curs escolar 2019/20 participen **36 centres educatius** , alguns d'ells serà **el quart any** que desenvolupen projectes d'ApS.

2. Necessitats socials que atén el projecte

La degradació de la serra, es evident i cal fer accions per a la **conservació de l'entorn, la cultura, les tradicions i la llengua**.

Prendre consciència de l' **ocupació humana** d'aquest espai al llarg del temps: possessions, rotes, barraques... y dels **impactes actuals** del turisme i la massificació a determinats indrets.

Donar valor a **la gent que hi viu** i hi treballa; els oficis antics: margers, nevaters, carboners.

Promoure activitats agràries i ramaderes **sostenibles** .

Acompanyar a la **gent gran**, a persones **nouvingudes**.

Valorar i promoure **la cultura** que s'ha anat forjant al llarg dels anys.

Adaptar i obrir **el camins** pel gaudi de tots i totes.

Valorar l'aprofitament i la gestió sostenible dels recursos, al mateix temps que promoure **hàbits saludables**.

Impulsar una xarxa d'escoles per cooperar conjuntament envers aquest indret: Junts ho farem millor i ens donarem suport.

Promoure els **productes naturals** i de proximitat, com la taronja, l'olivera, la vinya.

3. Necessitats educatives de l'alumnat

Conèixer, viure, cuidar i conservar la serra de Tramuntana.

Tradicions, història, llegendes, persones, natura, itineraris, amb projectes vinculats al seu entorn més proper, al de cada centre educatiu.

Nin i nines de tota l'illa no coneixen la Serra i/o la gaudeixen poquet, el projecte els possibilita una **estada de dos dies als refugis** que hi ha a la Serra.

4. Servei

Els **Serveis** dels diferents projectes estan relacionats en conscienciar i fer partícip a tota la comunitat, de la necessitat de fer accions per salvaguardar aquest patrimoni. **Serveis transformadors**, col·laborant en situacions que requereixen una implicació directa.

- **Passes per en Pau**, cursa solidària, totes les escoles de Sóller han donat suport.
- **Torrent de vida**, accions i homenatge a la torrentada del 9 d'octubre que va afectar la vida del Llevant de Mallorca.
- Estades d'alumnat amb **dificultats greus de mobilitat**. Gràcies a la **Cadira Joëlette** han pogut fer els itineraris com els seus companys.
- **Arqueotramuntana** . Recuperar el jaciment del Puig d'en Canal a Sóller.
- Concert i tallers **per a la gent gran**.
- Disseny **d'itineraris adaptats** per a tot el poble i visitants.
- Plans de **millora d'espais** concrets. Pràcticament tots els centres educatius han fet neteges d'espais de la serra.
- **Reforestacions i repoblacions** d'àrees concretes, els centres de secundària.
- **Reconstrucció** de barraques de carboner, de marges.
- **Senyalització** d'elements patrimonials.
- **Adopció d'espais i custòdia** amb el compromís de la seva diagnosi i avaluació ambiental periòdica.
- **Publicació i comunicació** dels valors més rellevants de llocs concrets.
- **Protecció** d'ecosistemes, animals, plantes, races autòctones.
- **Campanyes de sensibilització** com la del Ferreret.
- **Difusió de llegendes** als més petits.
- **Atenció a persones grans**. L'alumnat dur a terme rutes amb la gent gran.
- **Serra desconeguda**. Barri Soletat. Codis QR de la serra als comerços.
- **Difusió de rutes** properes per a famílies, amb publicació dels itineraris.
- **Decàleg del bon excursionista**, a diferents centres de primària.
- **Agricultura ecològica**. Pràctica i tallers per a la gent dels pobles.
- Les **Llegendes** de Lluc s'han adaptades per a la mostra de teatre d'Inca.
- L'ajuntament d'Esporles gaudirà de **noves rutes** dissenyades per l'alumnat de l'institut que també les guiarà per a tothom interessat.

5. Objectius educatius

- Fer ús de **metodologies actives i competencials** vinculades a l'entorn.
- Dur a terme un projecte d'aprenentatge i servei per **descobrir, intervenir i preservar** la Serra de Tramuntana.
- Impulsar processos d'ensenyament-aprenentatge col.laboratius de servei a la comunitat i **d'interrelació amb el territori.**
- Potenciar el treball en equip dins i fora del centre educatiu i la creació d'una **xarxa de centres** per afavorir l'intercanvi d'experiències i recursos.
- **Compartir, fer difusió i documentar** els processos i projectes.

6. Activitats d'aprenentatge i reflexió

Dewey(1971): " Sense reflexió, una experiència és justament això ,una experiència, però no una oportunitat d'aprenentatge".

Abans, durant i després de l'estada al refugi cada centre programa activitats d'aprenentatge i reflexió significatives relacionades amb el seu projecte concret.

La reflexió és sense cap dubte l'element que **interrelaciona** tots els elements, per establir les necessitats, les accions, els recursos, el reconeixement, i va lligada a la mateixa pràctica de cada projecte, per assegurar l'adquisició dels aprenentatges, el desenvolupament d'habilitats i l'apropiació dels valors.

Els espais de reflexió tenen molta importància dins cada projecte, per **interioritzar** les actuacions que s'han dut a terme a la Serra, per descobrir i establir connexions entre els aprenentatges adquirits a l'aula i per afavorir un diàleg constant i necessari entre la pràctica i l'aprenentatge curricular vivenciat al medi natural.

Les activitats d'aprenentatge de camp són molt importants, però sols tenen sentit amb la reflexió prèvia i si el grup es conscient de la seva rellevància i expectatives.

Després del servei **identifiquem valors, habilitats** que s'han reforçat i treballat.

L'assemblea, diaris personals del projecte, vídeos, jocs de grup, rutines de pensament ens fan conscients de les aportacions i vivències.

La **reflexió final**, individual, en grup, amb les entitats per valorar i autoavaluar el que ha representat l'experiència, possibilita un ajustament i transferència a noves situacions.

7. Participació, protagonisme i organització

Aquest projecte situa l'alumnat com a **protagonista** del seu aprenentatge.

Els aprenentatges i serveis relacionats amb la serra de Tramuntana fomenten la seva participació dins la comunitat i el context més proper.

Participen en la detecció de les necessitats, mitjançant pluja d'idees, confecció d'enquestes, observació directa i posterior reflexió i anàlisis.

La relació amb entitats dels mes grans: ESO i Batxillerat es clau amb el mapeig de col·laboradors propers, així com els primeres contactes, reunions amb entitats per determinar accions, preparar el servei i avaluar.

En els aprenentatges lligats més a l'aula l'alumnat determina les preguntes objecte d'investigació, experimenten, analitzen dades, recollides, documents, fotografies.

Durant el servei i/o **l'estada al refugi, viuen la serra**, la trepitgen, coneixen cada un dels seus racons, les seves tradicions i participen del seu futur amb propostes sostenibles.

La comunicació del projecte, mitjançant exposicions, al propi centre, al poble, està organitzada per ells, on expliquen als pares i/o visitants els seus aprenentatges i servei realitzat.

Com per exemple l'exposició d'Art a Esporles amb deixalles de la platja de Son Bunyola. Exposició de tots els centres a Sóller. Exposició dels itineraris fets a Marratxí...

8. Treball en xarxa

El programa impulsa el treball en xarxa des del primer moment del curs a la primera formació inicial el mes d'octubre on hi participen tots els centres junts, per donar suport a la idea de que **tots tenim un mateix projecte**:

Protegir la Serra de Tramuntana, i que calen accions conjuntes.

Posteriors reunions amb els coordinadors de cada centre educatiu i entitats es plantegen sempre idees per realitzar conjuntament, no és fàcil el primer any ja que cada centre pensa més el seu propi projecte, però a partir del segon any es van fent accions conjuntes entre diferents centres.

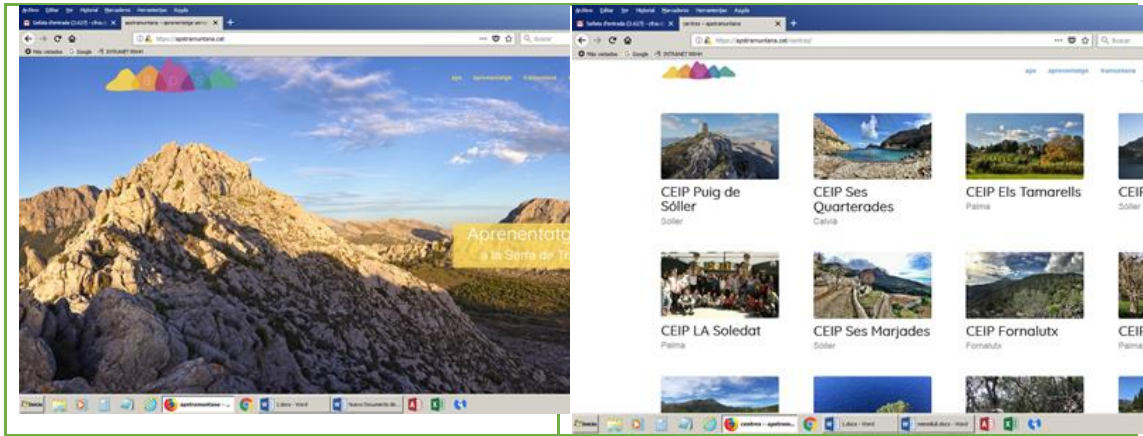
A vegades als centres de secundària, es tracta de crear xarxa dins el propi centre educatiu, ja que el treball interdisciplinari entre diferents àrees i cursos no és senzill, i el propi programa genera aquesta possibilitat de treballar conjuntament.

Les relacions amb entitats, ajuntaments van lligades més al propi servei de cada projecte.

9. Difusió

La plana web <https://apstramuntana.cat/> s'ha creat per donar difusió de les experiències concretes i bones pràctiques.

ApS a la serra de Tramuntana · Senderi

Resultats de la cerca - cfrau@... x ApS a la serra de Tramuntana · x

www.senderi.org/cat/artides/105/aps-a-la-serra-de-tramuntana

Aquest web utilitza cookies per millorar l'experiència de navegació. Pots acceptar-les i continuar navegant o revisar les preferències de privacitat en qualsevol moment.

experiència i intercanvi

ApS a la serra de Tramuntana

Carme Frau / La Conselleria d'Educació de les Illes Balears i el Consell de Mallorca, mitjançant el Servei de Formació del professorat i el Consorci de la serra de Tramuntana, impulsen un programa amb l'objectiu que els centres educatius de Mallorca duïguin a terme projectes d'aprenentatge i servei a la serra de Tramuntana per preservar i estimar aquest espai considerat Patrimoni Mundial de la UNESCO.

La serra de Tramuntana, és una serralada de una bellesa espectacular, l'illustre Joan Alcover la va anomenar "esquerpa cadena de puigs gegantins", té una gran riquesa ecològica que ha proporcionat importants recursos naturals i facilitat el benestar de moltes generacions, a través de la història molts de pobles hi han deixat la seva petjada.

Actualment hi trobem un paisatge cultural, amb uns valors patrimonials i d'identitat excepcionals, que cal cuidar i conservar.

La Conselleria d'Educació de les Illes Balears i el Consell de Mallorca, mitjançant el Servei de Formació del professorat i el Consorci de la serra de Tramuntana, consensien d'aquesta necessitat, convoquen aquest programa des de fa tres anys per als centres educatius de Mallorca amb l'objectiu de que duïguin a terme amb l'alumnat, projectes reals d'aprenentatge i servei per preservar i estimar aquest espai considerat Patrimoni Mundial de la

dora, dins espais conjunts de reflexió, implementació i transferència: jornades inicials i contínues de formació, trobades de centres per compartir els projectes i les celebracions, constitueixen la part més important de l'acompanyament al professorat.

El Consorci de la serra de Tramuntana possibilita una estada gratuïta de dos dies a un dels refugis de la serra amb autocar inclòs i manteniment, per a quaranta persones de cada un dels centres participants, així l'alumnat pot gaudir d'aquest espai natural i desenvolupar els projectes, fomentant la seva participació activa com a ciutadans compromesos.

Els projectes que es duen a terme i activitats concretes es poden veure a www.apstramuntana.cat.

Actuacions relacionades amb millora i restauració d'espais concrets: Netja de platges (Sóller, Es Port d'en Canonge), construcció de camins i marjades (Calvià), revolucions d'espais (Valldemossa), restauració (Andrax, Escorca).

Itineraris adaptats (Puiggrinyent), projectes de custòdia d'entorns (Comuna de Bunyola), projectes de difusió de la serra: "El correr de la Lluna", "La serra al barri", Triptic Port d'Andrax, exposició conjunta dels centres de Sóller.

Diagnosi ambiental i eco-auditories: Comuna Cai...

7:51 05/08/2018

Publicacions a mitjans locals, a la televisió balear...

Articles al diari Ara :

[Els alumnes escolten la Serra - Ara Criatures - Ara.cat](#)

[Córrer per estimar la serra - Ara Criatures - Ara.cat](#)

[Ambició per millorar la Serra - Ara Criatures - Ara.cat](#)

[Apropar la serra a la soledat - Ara Criatures - Ara.cat](#)

[El CEIP Puig de Sóller caça paraules a la Serra - Ara Criatures - Ara.cat](#)

[Aprendre a estimar l'aigua - Ara Criatures - Ara.cat](#)

Publicacions dels centres:

Aprenent ajudant i en comunitat

Projectes educatius amb utilitat social

Compromesos amb el nostre patrimoni

Pedagogia sistèmica activa i solidària

